

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXX~~.

Fylke: Sør-Trøndelag.

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Røros.

Emne: Transport av høy.

Bygdelag:

Oppskr. av: Olav Guldahl.

Gard:

(adresse): Røros.

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

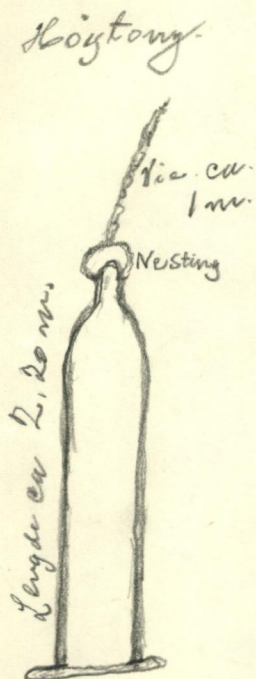
SVAR

1. De gårder, som hadde sjölegenes hest, kjørte høyet fram med hest til stakker og lauer. De andre, som var uten hest måtte bære høyet. Her i Røros herred er det slut på å slå i marken, som det kalltes. For ca. 60 år siden. For å få høyet kjørt heim til gården, ble hest bestandig brukt, da utslåttene lå langt borte.

2. De som eiet hest, kjørte høyet til stakken eller laua på dråg. Det vil si en slede med meier uten jern. For å få høyet til å henge på bruktes höytong.

Denne var gjort av en bjørkekløft og festet foran til drågen med ca. 1 meters vie. Vie, det er av granne bjørkkvister, vridd slik, at de ble mjuke og gjorde da samme nytte som taug. Når høyet var lesset på dråga, så la de "tonga" oppå lasset og med et rep, som var festet til drågas bakerste tvertræ, la de over "tongas" tvertræ. Så drog de til, alt det de kunne og så kunne lasset kjøres til stakken eller laua. Det kunne inn- treffe, at de i en enkelt utslått ikke hadde dråg, da tok de simpelthen å hugg ned en kløftet bjørk (sloe) og lesset høye på den. Noe lass fikk de ikke på en slik sloe, men det en her kaller "sete".

De som ikke hadde hest, måtte bære høyet. Rågras bar de i "svolk". Denne var gjort av en grann bjørkesvei. Den var laget på den måte at det ble en løkke i den tynneste enden, som tjukenden

2
trekkes igjennom. Var det høy, så ble det ofte båret i " storkjemmer ". Til den slags baring, ble det brukt særskilt rive. Den var med stutt skaft og med lange tinner. Høyet ble kjemmet kraftig sammen og når den syntes stor nok, ble kjemmen slenget opp på venstre skulder. Utslåttene som ble brukt av

~~brukte~~ befolkningen i Röros herred, lå i meget flatt terreng, så transporten av gras og høy foregikk på den her måten.

3. Alt høy ble heimkjört på vinterføre.

4. I eldre tider var utelukkende dråg brukt til høykjöringen & på heime-jordet, men nå er det bare vogner, som er i bruk. Det kan være almindelig " langvogn " eller en slede med små hjul og med meier foran.

Binningen foregår almindelig med " höytong ".

Det brukes almindelig også grinder. Det vil si en grind foran og en bak. Ved lengere transporter av

høy brukes her " höyskrinder ". Disse skrinder tar et las i almindelighet og det regnes for 360 kg.

Denne vekt ble bestandig brukt, når det var snakk

om " vinterlas ". Det ble også kjört høy fra setre og utslåtter uten "skrind", men da bruktes bjørke-

busker runt lasset, suret fast ved lange rep.

Taug har aldrig vært brukt. Repene ble " ris^{pet}"

som det hette, av repslagere innen herredet.

I rent enkelte tilfeller, kan vel " dråg " ennå brukes

men det er unntakelsesvis. Her brukes bare en hest til

höykjöringen.

5. Her har ikke vært noen fellesslått eller felles-

kjöring. Höykjöringen tok til, når det ble godt före

för jul. Ble det meget snö, med store fonner, bruktes

tryger på hesten.

6. Dette spørsmål er för besvaret.